

สภาพการบริหารแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนปากช่อง
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 31 จังหวัดนครราชสีมา
The status of the learning resources administration of Pak Chong School
under the jurisdiction of Secondary Educational Service Area Office 31

ภาณุพันธ์ พรหมสวัสดิ์¹ ชุตินา พรหมผุย² ภควรรณ ลุนสำโรง³

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของครูและผู้บริหารที่มีต่อการบริหารแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนปากช่อง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 31 และเพื่อศึกษาข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนปากช่อง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 31 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาได้แก่ ผู้บริหารและครูโรงเรียนปากช่อง รวม 157 คน เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า มีค่าความสอดคล้องของแบบสอบถาม(IOC) ตั้งแต่ 0.6 ถึง 1.0 มีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาเท่ากับ 0.84 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบค่าที (t-test) และค่าเอฟ (F-test)

ผลการศึกษาพบว่า

1. สภาพการบริหารแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนปากช่อง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 31 ตามความคิดเห็นของครู และผู้บริหารในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาตามขั้นตอนการบริหารแหล่งเรียนรู้พบว่าขั้นวางแผน (Plan) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือขั้นดำเนินการสร้าง และพัฒนาแหล่งเรียนรู้ (Do) ขั้นสรุปและรายงานผลการสร้างและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ (Action) สำหรับขั้นตอนที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ขั้นตรวจสอบ ทบทวน กำกับติดตาม (Check)
2. ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อการบริหารแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนปากช่อง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 31 จำแนกตามตำแหน่ง และประสบการณ์การทำงาน ไม่แตกต่างกัน
3. ข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนปากช่อง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 31 ที่มีค่าความถี่มากที่สุดอยู่ในขั้นวางแผน (Plan) ควรมีการจัดสรรงบประมาณสำหรับบริหาร และพัฒนาแหล่งเรียนรู้ให้เพียงพอ รองลงมาคือขั้นดำเนินการสร้าง และพัฒนาแหล่งเรียนรู้ (Do) ควรมีการนิเทศการใช้แหล่งเรียนรู้ของครู และนักเรียนอย่างจริงจัง และสม่ำเสมอ และขั้นตรวจสอบ ทบทวน กำกับติดตาม (Check) ควรมีการปรับปรุงและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลให้ทันสมัยเป็นปัจจุบัน ขั้นตอนการบริหารที่มีค่าความถี่น้อย

¹ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชา การบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา

² อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ สาขาวิชา การบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา

³ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม สาขาวิชา การบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา

ที่สุดคือขั้นสรุปและรายงานผลการสร้างและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ (Action) ควรมีการนำเสนอ หรือรายงานความคืบหน้าของการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้

อย่างสม่ำเสมอ

คำสำคัญ: สภาพการบริหารแหล่งเรียนรู้, ตำแหน่งครู, ตำแหน่งผู้บริหาร, ประสิทธิภาพการทำงาน, แหล่งเรียนรู้, วงจรควบคุมคุณภาพ (Deming cycle : PDCA)

Abstract

The research purposes were: to study and to compare the opinion levels of teachers and administrators on the learning resources administration of Pak Chong School under the jurisdiction of Secondary Educational Service Area Office 31; and to study the recommendations on the learning resources administration of Pak Chong School under the jurisdiction of Secondary Educational Service Area Office 31. The research sample was the 157 administrators and teachers of Pak Chong School. The research instrument was the estimate rating scale questionnaire, with content validity between 0.6 to 1.0, Index of item objective congruence 0.84, and reliability 0.84. The data analysis statistics were the frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, and one-way Analysis of Variance.

The research findings were:

1. The status of the learning resources administration of Pak Chong School under the jurisdiction of Secondary Educational Service Area Office 31 according to the opinion of teachers and administrators were at high level. When each step of learning resources administration consideration found the highest mean was the learning resources planning (Plan) step, followed by the process of creating and developing learning resources (Do) step, the summary and report creation and development of learning resources (Action) step, and the lowest mean was the inspection, review, supervision and monitoring (Check) step.

2. The comparative result of opinion levels on the learning resources administration of Pak Chong School under the jurisdiction of Secondary Educational Service Area Office 31, classified by position and working experience did not different.

3. The recommendations on the learning resources administration of Pak Chong School under the jurisdiction of Secondary Educational Service Area Office 31; the highest frequency was the learning resources planning (Plan) step should be allocated adequate budget for administration and development of learning resources; followed by the process of creating and developing learning resources (Do) step should be supervised the using learning resources of teachers and students seriously and regularly; and the inspection, review, supervision and monitoring (Check) step should be presented or reported on the progress of the learning resource administration regularly.

Keywords: status of learning resource administration, teacher position, administrator position, working experience, quality control cycle (Deming cycle : PDCA)

ความสำคัญและที่มาของปัญหาวิจัย

ภายใต้บริบทการเปลี่ยนแปลงในกระแสโลกาภิวัตน์ที่การแข่งขันในเวทีโลกมีสูงขึ้น กลไกสำคัญในการขับเคลื่อนกระบวนการต่างๆ คือประชากร ดังนั้นทุกประเทศจึงให้ความสำคัญกับการพัฒนาพลเมืองของตนเอง นั่นก็คือกระบวนการจัดการศึกษา จากข้อมูลสถิติ World economic forum เกี่ยวกับขีดความสามารถด้านการแข่งขันของประเทศไทย(ด้านการศึกษา) พบว่าในปี 2558-2559 ไทยได้อันดับที่ 32 ซึ่งถือว่าสูงกว่า ปี 2557-2558 อยู่ 1 อันดับ และผลการสอบ PISA ปี 2560 ของไทยในรายวิชา การอ่าน คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ซึ่งพบว่านักเรียนไทยเกือบร้อยละ 80 มีคะแนนต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยของโลก ในขณะที่สิงคโปร์มีเพียงร้อยละ 20-30 เท่านั้นที่ต่ำกว่าเกณฑ์เฉลี่ยดังกล่าว สะท้อนให้เห็นว่าคุณภาพการศึกษาไทยค่อนข้างต่ำมากเมื่อเทียบกับมาตรฐานโลก ขณะที่รัฐบาลไทยใช้งบประมาณในการพัฒนาการศึกษาในปี 2560 ไปทั้งสิ้น 519,292.5 ล้านบาท ซึ่งสูงที่สุดเมื่อเทียบกับงบประมาณรายจ่ายในนโยบายด้านอื่นๆ (นโยบายสำคัญกระทรวงศึกษาธิการ, 2559 : 7)

สาเหตุสำคัญประการหนึ่งคือความไม่พร้อมของสถานศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งสถานศึกษาขนาดเล็กที่ได้งบประมาณสนับสนุนจากภาครัฐเพียงเล็กน้อย ไม่สามารถพัฒนากระบวนการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพได้ ดังที่เห็นได้จากจำนวนนักเรียนในโรงเรียนขนาดเล็กประจำตำบลหลายแห่งมีจำนวนนักเรียนลดลง ในขณะที่โรงเรียนขนาดใหญ่มีจำนวนนักเรียนมาสมัครเข้าเรียนจำนวนมาก ฟินแลนด์และสิงคโปร์เป็นตัวอย่างที่ดีที่ความเหลื่อมล้ำด้านคุณภาพการศึกษาระหว่างโรงเรียนมีน้อยกว่ามาก ดังจะเห็นได้จากค่า Intraclass correlation ของฟินแลนด์ในสามวิชามีค่าเพียง 0.3 ในขณะที่ของไทยนั้นมีค่ามากกว่า 0.5 นั้นแสดงให้เห็นว่าคุณภาพของการศึกษาไทยต่ำลงเนื่องมาจากคุณภาพของสถานศึกษาไทยไม่เท่ากัน ไม่ใช่เพราะตัวนักเรียนเพียงอย่างเดียว (อานนท์ ศักดิ์วรวิชญ์, 2560 : 9-13)

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ได้กำหนดแนวทางในการยกระดับคุณภาพการศึกษาของไทย โดยการจัดให้มีการปฏิรูปการศึกษาตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญหมวดที่ 16 มาตรา 258 จ ซึ่งกำหนดให้มีกระบวนการในการปฏิรูปการศึกษาของไทย กำหนดให้มีการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนทุกระดับเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนได้ตามความถนัดและปรับปรุงโครงสร้างของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อบรรลุเป้าหมายดังกล่าว โดยสอดคล้องกันทั้งในระดับชาติและระดับพื้นที่ (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2560, 2560 : 79-80)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และฉบับที่ 3 พ.ศ. 2553 ซึ่งถือเป็นกฎหมายแม่บทของการจัดการศึกษา มีการบัญญัติถึงแนวทางการจัดการศึกษาไว้หลายประการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในหมวดที่ 4 แนวทางการจัดการศึกษา ตามมาตรา 22, 24 และ 25 โดยบัญญัติไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพและการจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการในด้านการจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ และสามารถจัดการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นได้ตลอดเวลาทุกสถานที่ ประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย โดยรัฐต้องส่งเสริมการดำเนินงานและการจัดตั้งแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบ อย่างพอเพียงและมีประสิทธิภาพ (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และฉบับที่ 3 พ.ศ. 2553, 2553 : 9-10) ซึ่งสอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2560-2579 ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัย และการสร้าง

สังคมแห่งการเรียนรู้ มีการกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาเกี่ยวข้องกับการสร้างและการใช้แหล่งเรียนรู้ สื่อ ตำราเรียน นวัตกรรม และสื่อการเรียนรู้ที่มีคุณภาพและมาตรฐาน ประชาชนสามารถเข้าถึงได้โดยไม่จำกัดเวลาและสถานที่

ดังนั้นการจัดการเรียนรู้ที่ต้นผู้เรียนไม่จำเป็นต้องเรียนแต่เพียงในห้องเรียนเสมอไป ผู้เรียนสามารถออกไป ค้นคว้าศึกษาหาความรู้ตามแหล่งเรียนรู้ต่างๆมากมาย ทั้งแหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกสถานศึกษา โดยโรงเรียน จะต้องมีการส่งเสริมสนับสนุนการใช้แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามสภาพจริง (มณีรัตน์ ปานจันทร์, 2553 : 10)

การบริหารแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาเป็นสิ่งที่ต้องกระทำอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ปัจจุบันปัญหา สำคัญประการหนึ่งคือการบริหารแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษาขาดประสิทธิภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสถานศึกษาขนาดเล็ก ส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนประถมศึกษาที่ห่างไกลในชนบท ด้วยข้อจำกัดในด้านทรัพยากรทางการศึกษามีน้อย ส่งผล ต่อการสร้าง การจัดซื้อจัดหา รวมถึงกระบวนการบริหารที่มีคุณภาพ ประสิทธิภาพ และขาดความร่วมมือและการ สนับสนุนจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอย่างจริงจัง นักเรียนจึงขาดการส่งเสริมสนับสนุนให้เข้าถึงแหล่งเรียนรู้ที่มีคุณภาพ ส่งผล ต่อระดับคุณภาพทั้งของสถานศึกษาและตัวผู้เรียนเองในที่สุด (สมุน อมรวิวัฒน์, 2544 : 25)

โรงเรียนปากช่อง เป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาใหญ่พิเศษ ประจำอำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา มีจำนวน นักเรียนมากกว่า 3,000 คน และมีความพร้อมในการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพในทุกๆด้าน เห็นได้จากผลการประเมิน คุณภาพภายนอกรอบที่ 3 ปีการศึกษา 2556 มีผลการประเมินภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก (ร้อยละ 90.26) อย่างไรก็ตามสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ได้แนะนำจุดที่ควรปรับปรุงและ พัฒนาประการหนึ่งไว้ว่า ครูควรมีการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความต้องการ ความสามารถ ความถนัด และ ความสนใจของผู้เรียน ควรมีการระดมทรัพยากร วิทยาการในห้องถิ่น หน่วยงานราชการและเอกชน ในการสร้าง เครือข่ายการเรียนรู้ เสริมสร้างศักยภาพของผู้เรียนในด้านเกษตรกรรม ท่องเที่ยว และสิ่งแวดล้อม เพื่อมุ่งสร้างความ ร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพ การศึกษา, 2556 : 16)

จากรายงานการติดตามและประเมินผลการควบคุมภายใน ประจำปีงบประมาณ 2562 ของโรงเรียนปากช่อง พบว่าปัญหาของกลุ่มงานพัฒนาแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนปากช่องมีจุดที่ต้องเร่งรัดในการแก้ไข ได้แก่ 1) อุปกรณ์ด้าน เทคโนโลยีของโรงเรียนชำรุด ต้องซ่อมบำรุงและมีการเปลี่ยนทุกปีการศึกษา 2) ผู้ใช้งานแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนยังขาด ทักษะที่จำเป็นในการใช้งานเครื่องมือ หรือเทคโนโลยีในการสืบค้นและใช้งานระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต 3) ผู้ดูแล ระบบด้านเทคโนโลยีสารสนเทศไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน และกลุ่มงานโรงเรียนกับชุมชน ซึ่งสัมพันธ์กับการใช้ แหล่งเรียนรู้ภายนอกโรงเรียน มีการรายงานปัญหาที่พบเกี่ยวกับงานไว้หลายประการ ได้แก่ 1) นโยบายเกี่ยวกับการ บริหารแหล่งเรียนรู้ภายนอกโรงเรียนยังขาดความชัดเจน และไม่ครอบคลุมเนื้องาน 2) โครงสร้างในการบริหารงาน ด้านความสัมพันธ์กับชุมชนยังขาดความชัดเจน 3) มีความล่าช้าในการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานหรือองค์กร ภายนอก 4) เป็นกลุ่มงานใหม่ที่ยังไม่ได้กำหนดวางแผนให้ชัดเจน 5) ขาดแนวทางการปฏิบัติที่เป็นขั้นตอน 6) ไม่มี ความสม่ำเสมอในการปฏิบัติงาน (โรงเรียนปากช่อง, 2562 : 19, 53-54)

ดังนั้นจากสภาพปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาสภาพการบริหารแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียน ปากช่อง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 31 จังหวัดนครราชสีมา เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการ

บริหารงานของผู้บริหารและการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนอันจะนำไปสู่การพัฒนายกระดับความสามารถและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนในโรงเรียนปากช่องต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนปากช่อง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 31
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของครู และผู้บริหารที่มีต่อการบริหารแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนปากช่อง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 31 โดยจำแนกตามตำแหน่ง และประสบการณ์การทำงาน
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนปากช่อง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 31

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารและครูโรงเรียนปากช่อง รวม 157 คน (โรงเรียนปากช่อง, 2562 : 1) โดยมีกรจำแนกประชากรที่ใช้ในการวิจัยตามตำแหน่ง และประสบการณ์ในการทำงาน จำแนกตามตำแหน่ง จำแนกเป็น 2 กลุ่ม ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 22 คน และครูผู้สอนจำนวน 135 คน

ตัวแปรที่ศึกษา ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ตำแหน่ง และประสบการณ์การทำงานของครูและผู้บริหารโรงเรียนปากช่อง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 31 จังหวัดนครราชสีมา ตัวแปรตามได้แก่ระดับการบริหารแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนปากช่อง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 31 จังหวัดนครราชสีมา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่แบบสอบถาม ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ได้แก่ ตำแหน่ง และประสบการณ์ในการทำงาน ตอนที่ 2 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ เกี่ยวกับสภาพการบริหารแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนปากช่อง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 31 จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งผู้วิจัยพัฒนามาจากแนวคิดการบริหารแหล่งเรียนรู้ตามวงจรควบคุมคุณภาพ (Deming cycle : PDCA) (มินตรา งามทรัพย์, 2554, อ้างถึงใน ปริญญาภรณ์ ตั้งคุณานันต์, 2558, น.205) จำนวน 20 ข้อ ตอนที่ 3 เป็นแบบเขียนตอบเกี่ยวกับข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนปากช่อง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 31 จังหวัดนครราชสีมา

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยดำเนินการดังต่อไปนี้ 1)ขอหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยต่อผู้อำนวยการโรงเรียนปากช่อง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 31 จังหวัดนครราชสีมา 2)นำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อทำวิจัยเสนอต่อผู้อำนวยการโรงเรียนปากช่อง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 31 จังหวัดนครราชสีมา พร้อมกับแบบสอบถามเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาด้วยตนเอง 3)ผู้วิจัยเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง ภายในระยะเวลา 2 สัปดาห์

การวิเคราะห์ข้อมูลกระทำโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ตามขั้นตอนดังนี้ 1)วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับตำแหน่งและประสบการณ์ในการทำงานของกลุ่มประชากรที่ตอบแบบสอบถาม โดยหาค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) 2)วิเคราะห์ระดับการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียน

ปากช่อง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 31 จังหวัดนครราชสีมาทั้งโดยภาพรวม รายด้าน และรายข้อ โดยหาค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) 3) วิเคราะห์เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อการบริหารแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนปากช่อง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 31 จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามตำแหน่ง โดยการทดสอบค่าที (t-test for Independent samples) 4) วิเคราะห์เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อการบริหารแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนปากช่อง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 31 จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยการทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (F-test) หากพบว่ามี ความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทำการทดสอบความแตกต่างโดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe Method)

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาเรื่องสภาพการบริหารแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนปากช่อง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 31 จังหวัดนครราชสีมา สามารถสรุปผลการวิจัยได้ตามลำดับต่อไปนี้

1. ระดับการบริหารแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนปากช่อง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 31 จังหวัดนครราชสีมา

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการบริหารแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนปากช่อง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 31 จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามภาพรวม และตามขั้นตอนของวงจรควบคุมคุณภาพ (Deming cycle : PDCA)

ข้อคำถาม	ผลการวิเคราะห์		
	μ	σ	แปลผล
1. ขั้นวางแผน (Plan)	4.54	0.39	มากที่สุด
2. ขั้นดำเนินการสร้าง และพัฒนาแหล่งเรียนรู้ (Do)	4.31	0.36	มาก
3. ขั้นตรวจสอบ ทบทวน กำกับติดตาม (Check)	3.94	0.44	มาก
4. ขั้นสรุปและรายงานผลการสร้างและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ (Action)	4.02	0.44	มาก
รวม	4.20	0.23	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่าระดับการบริหารแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนปากช่อง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 31 ตามความคิดเห็นของครู และผู้บริหารในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.20$) และเมื่อพิจารณาตามขั้นตอนการบริหารแหล่งเรียนรู้ พบว่าขั้นวางแผน(Plan) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\mu = 4.54$) รองลงมาคือขั้นดำเนินการ

สร้าง และพัฒนาแหล่งเรียนรู้(Do) ($\mu = 4.31$) ขึ้นสรุปและรายงานผลการสร้างและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ (Action) ($\mu = 4.02$) สำหรับขั้นตอนที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ขั้นตรวจสอบ ทบทวน กำกับติดตาม (Check) ($\mu = 3.97$)

2. เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อการบริหารแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนปากช่อง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเขต 31 จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามตำแหน่ง และประสบการณ์การทำงาน

2.1) เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อการบริหารแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนปากช่อง สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 31 จังหวัดนครราชสีมา ตามตำแหน่งผู้บริหาร และครู

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนปากช่อง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเขต 31 จำแนกตามตำแหน่ง

ขั้นตอนการบริหาร แหล่งเรียนรู้	ตำแหน่ง	ผลการวิเคราะห์			
		μ	σ	t	P
1. ขึ้นวางแผน (Plan)	ผู้บริหาร	4.53	0.398	-0.213	0.831
	ครู	4.55	0.395		
2. ขึ้นดำเนินการสร้าง และพัฒนาแหล่งเรียนรู้ (Do)	ผู้บริหาร	4.30	0.389	-0.097	0.923
	ครู	4.31	0.362		
3. ขั้นตรวจสอบ ทบทวน กำกับติดตาม (Check)	ผู้บริหาร	3.93	0.480	-0.043	0.966
	ครู	3.94	0.435		
4. ขึ้นสรุปและรายงานผลการสร้างและพัฒนาแหล่ง เรียนรู้ (Action)	ผู้บริหาร	4.03	0.475	-0.035	0.972
	ครู	4.02	0.437		
รวมทุกด้าน	ผู้บริหาร	4.19	0.249	-0.134	0.893
	ครู	4.20	0.227		

จากตารางที่ 2 พบว่าการบริหารแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนปากช่อง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 31 จำแนกตามตำแหน่งไม่แตกต่างกัน

2.2) เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อการบริหารแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนปากช่อง สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 31 จำแนกตามประสบการณ์การทำงานของผู้บริหาร และครู

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนปากช่อง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 31 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

ขั้นตอนการบริหาร แหล่งเรียนรู้	แหล่งความ แปรปรวน	ผลการวิเคราะห์				
		SS	df	MS	F	p
1. ขั้นวางแผน (Plan)	ระหว่างกลุ่ม	0.076	3	0.025	0.160	0.923
	ภายในกลุ่ม	24.151	153	0.158		
	รวม	24.227	156			
2. ขั้นตอนการสร้าง และพัฒนาแหล่งเรียนรู้ (Do)	ระหว่างกลุ่ม	0.171	3	0.057	0.423	0.737
	ภายในกลุ่ม	20.592	153	0.135		
	รวม	20.762	156			
3. ขั้นตรวจสอบ ทบทวน กำกับติดตาม (Check)	ระหว่างกลุ่ม	0.156	3	0.052	0.265	0.851
	ภายในกลุ่ม	30.041	153	0.196		
	รวม	30.197	156			
4. ขั้นสรุปและรายงานผลการสร้างและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ (Action)	ระหว่างกลุ่ม	0.492	3	0.164	0.841	0.474
	ภายในกลุ่ม	29.856	153	0.195		
	รวม	30.348	156			
รวมทุกด้าน	ระหว่างกลุ่ม	0.040	3	0.013	0.250	0.862
	ภายในกลุ่ม	8.133	153	0.053		
	รวม	8.173	156			

จากตารางที่ 3 พบว่าระดับความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนปากช่อง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 31 จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ผู้บริหาร และครูที่มีประสบการณ์การทำงานแตกต่างกันมีระดับความคิดเห็นต่อการบริหารแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนปากช่องไม่แตกต่างกัน

3. ข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนปากช่อง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 31 จังหวัดนครราชสีมา

ตารางที่ 4 ข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนปากช่อง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 31 จังหวัดนครราชสีมาของครูและ ผู้บริหาร

ข้อเสนอแนะการบริหารแหล่งเรียนรู้โรงเรียนปากช่อง	ความถี่	ลำดับ
ชั้นวางแผน (Plan)		
1. ควรมีการจัดสรรงบประมาณงบประมาณสำหรับบริหาร และพัฒนาแหล่งเรียนรู้ให้เพียงพอ	31	1
2. ควรมีการสำรวจความต้องการของนักเรียนทุกคน รวมทั้งผู้ปกครอง และชุมชนเกี่ยวกับความต้องการด้านแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน	26	2
3. กำหนดให้นักเรียนเข้ามามีบทบาทในการวางแผนพัฒนา และดูแลแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียนให้มากขึ้น เพื่อปลูกฝังจิตสำนึกด้านการดูแลรักษาสาธารณสมบัติของโรงเรียน	22	3
4. ในที่ประชุมควรมีการเสนอ และพิจารณาแหล่งเรียนรู้รูปแบบใหม่ๆ เพื่อประโยชน์ในการศึกษาเรียนรู้ของผู้เรียน	10	4
ข้อเสนอแนะการบริหารแหล่งเรียนรู้โรงเรียนปากช่อง		
ชั้นดำเนินการสร้าง และพัฒนาแหล่งเรียนรู้ (Do)		
1. ควรมีการนิเทศการใช้แหล่งเรียนรู้ของครู และนักเรียนอย่างจริงจัง และสม่ำเสมอ	14	1
2. การดูแลรักษา และเก็บข้อมูลการใช้แหล่งเรียนรู้ ควรมีการมอบหมายหรือแต่งตั้งกรรมการนักเรียนเข้ามาดูแลร่วมด้วย	11	2

3. ควรมีการดำเนินการอย่างจริงจังในขั้นตอนการปฏิบัติตามแผนการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ที่ร่างไว้	5	3
4. ควรมีการกำกับติดตามการดำเนินการต่างๆ เกี่ยวกับการสร้าง พัฒนา หรือปรับปรุงแหล่งเรียนรู้อย่างใกล้ชิด	4	4
ขั้นตรวจสอบ ทบทวน กำกับติดตาม (Check)		
1. ควรมีการปรับปรุง และพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลให้ทันสมัย เป็นปัจจุบัน	7	1
2. การแต่งตั้งคณะกรรมการกำกับติดตาม และประเมินควรเป็นผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้เป็นอย่างดี	3	2
ขั้นสรุปและรายงานผลการสร้างและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ (Action)		
1. ควรมีการนำเสนอ หรือรายงานความคืบหน้าของการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ อย่างสม่ำเสมอ	8	1

จากตารางที่ 4 พบว่าผู้บริหาร และครูโรงเรียนปากช่องได้ให้ข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนปากช่อง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 31 จังหวัดนครราชสีมา โดยจัดเป็นหมวดหมู่ตามขั้นตอนการบริหารแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนปากช่อง ดังนี้

ขั้นวางแผน (Plan) พบว่า ควรมีการสำรวจความต้องการของนักเรียนทุกคน รวมทั้งผู้ปกครอง และชุมชน เกี่ยวกับความต้องการด้านแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน มีการกำหนดให้นักเรียนเข้ามามีบทบาทในการวางแผนพัฒนา และดูแลแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียนให้มากขึ้น เพื่อปลูกฝังจิตสำนึกด้านดูแลรักษาสาธารณสมบัติของโรงเรียน ในที่ประชุมคณะกรรมการควรมีการเสนอ และพิจารณาแหล่งเรียนรู้รูปแบบใหม่เพื่อประโยชน์ในการศึกษาเรียนรู้ของผู้เรียน และควรมีการจัดสรรงบประมาณสำหรับบริหาร และพัฒนาแหล่งเรียนรู้ให้เพียงพอ

ขั้นดำเนินการสร้าง และพัฒนาแหล่งเรียนรู้ (Do) พบว่าควรมีการดำเนินการอย่างจริงจังในขั้นตอนการปฏิบัติตามแผนการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ที่ร่างไว้ การดูแลรักษา และเก็บข้อมูลการใช้แหล่งเรียนรู้ ควรมีการมอบหมายหรือแต่งตั้งกรรมการนักเรียนเข้ามาดูแลร่วมกับคณะกรรมการหลักด้วย ควรมีการกำกับติดตามการดำเนินการต่างๆ เกี่ยวกับการสร้าง พัฒนา หรือปรับปรุงแหล่งเรียนรู้อย่างใกล้ชิด และมีการนิเทศการใช้แหล่งเรียนรู้ของครู และนักเรียนอย่างจริงจัง สม่ำเสมอ และต่อเนื่อง

ขั้นตรวจสอบ ทบทวน กำกับติดตาม (Check) พบว่าควรมีการปรับปรุง และพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลให้ทันสมัย หรือเป็นปัจจุบันอยู่เสมอ และการแต่งตั้งคณะกรรมการกำกับติดตาม และประเมินควรเป็นผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้เป็นอย่างดี

ขั้นสรุปและรายงานผลการสร้างและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ (Action) พบว่าควรมีการนำเสนอ หรือรายงานความคืบหน้าของการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ

อภิปรายผล

1. ระดับการบริหารแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนปากช่อง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 31 จังหวัดนครราชสีมา ตามความคิดเห็นของครู และผู้บริหารในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาตามขั้นตอนการบริหารแหล่งเรียนรู้ พบว่าขั้นวางแผน (Plan) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ทั้งนี้เพราะมีการนำวงจรควบคุมคุณภาพ (Deming cycle: PDCA) เข้ามาช่วยในการในการบริหารส่งผลต่อคุณภาพการบริหารแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนปากช่อง นอกจากนี้การที่โรงเรียนปากช่องเป็นโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่พิเศษ จึงทำให้มีทรัพยากรต่างๆอย่างเพียงพอส่งผลให้ระดับการบริหารแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนปากช่อง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 31 จังหวัดนครราชสีมาอยู่ในระดับมาก และการที่ค่าเฉลี่ยของขั้นตอนการบริหารแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนปากช่องในขั้นวางแผน (Plan) มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดนั้นสามารถอธิบายได้ว่าการนำวงจรควบคุมคุณภาพ (Deming cycle : PDCA) ไปใช้ ทำให้ผู้ปฏิบัติมีการวางแผนที่ดีช่วยป้องกันปัญหาที่ไม่ควรเกิด ช่วยลดความสับสนในการทำงาน ลดการใช้ทรัพยากรที่มากเกินไป

ความจำเป็น ลดความสูญเสียในรูปแบบต่างๆ (กรมวิชาการ, 2544: 29) และในขั้นวางแผนถือเป็นขั้นตอนที่กระทำได้ง่ายที่สุด เพราะจะเน้นที่การแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นมารับผิดชอบเกี่ยวกับการบริหาร และพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ทำหน้าที่วิเคราะห์ วางแผน และร่วมกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ รวมทั้งร่วมประชาสัมพันธ์โครงการให้กับนักเรียนและชุมชน ซึ่งขั้นตอนเหล่านี้ถือเป็นการเตรียมการที่บุคลากรทุกฝ่ายสามารถกระทำได้ และด้วยความพร้อมของโรงเรียนปากช่องจึงทำให้การวางแผนสามารถดำเนินการไปได้อย่างราบรื่น โดยผลการวิจัยดังกล่าวนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของอัคราวุฒิ จันทะแสง (2557) ได้ศึกษาการบริหารแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนของผู้บริหารในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 32 พบว่าการบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของบุคลากรโดยรวมอยู่ในระดับมาก งานวิจัยของ ศิริญา เลี้ยวคง (2560) ได้ทำการวิจัยเรื่องการบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ผลการวิจัยพบว่า การบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ตามความคิดเห็นของครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก รวมทั้งงานวิจัยของสุรเกียรติ งามเลิศ (2559) ได้ศึกษาบทบาทในการบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้วเขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้วเขต 1 มีบทบาทในการบริหารแหล่งเรียนรู้โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. เปรียบเทียบความคิดเห็นของครู และผู้บริหารต่อการบริหารแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนปากช่อง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 31 จำแนกตามตำแหน่ง และประสบการณ์การทำงานพบว่า

2.1 บุคลากรโรงเรียนปากช่องที่มีตำแหน่งต่างกันมีระดับความคิดเห็นต่อการบริหารแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนปากช่อง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 31 จังหวัดนครราชสีมาไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องมาจากการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพนั้น ต้องสอดคล้องกับหลักสูตรการเรียนการสอน ต้องอาศัยความร่วมมือของบุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียนและชุมชน จึงจะทำให้การจัดแหล่งเรียนรู้มีประสิทธิภาพ โรงเรียนสามารถจัดระบบเครือข่ายการเรียนรู้ได้หลายรูปแบบตามสภาพและลักษณะความพร้อมและความเหมาะสม (กรมสามัญศึกษา, 2544: 14) ในกระบวนการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้นั้นต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างผู้บริหาร

และครูในการดำเนินงานในทุกๆ ขั้นตอน ดังนั้นจึงส่งผลให้มุมมองเกี่ยวกับการบริหารแหล่งเรียนรู้มีความคล้ายคลึงกัน นอกจากนี้ยังพบว่าในโรงเรียนปากช่องผู้บริหารหลายท่านมาจากการแต่งตั้งของท่านผู้อำนวยการโรงเรียน ซึ่งมีใช้เพียงทำหน้าที่บริหาร แต่ยังคงต้องจัดการเรียนการสอนเช่นเดียวกันกับครูปกติ ดังนั้นจึงส่งผลต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการบริหารแหล่งเรียนรู้ให้มีความคล้ายคลึงกัน โดยผลการวิจัยดังกล่าวนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของอัคราวุฒิ จันทะแสง (2557) ได้ศึกษาการบริหารแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนของผู้บริหารในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 32 พบว่า การบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของบุคลากรที่มีตำแหน่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีตำแหน่งต่างกัน โดยรวมรายด้านและรายข้อ ส่วนใหญ่ไม่แตกต่างกัน

2.2 บุคลากรโรงเรียนปากช่องที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกันมีระดับความคิดเห็นต่อการบริหารแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนปากช่อง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 31 จังหวัดนครราชสีมา ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจาก ในปัจจุบันเทคโนโลยี และการสื่อสารพัฒนาไปอย่างก้าวกระโดด ครูสามารถศึกษาค้นคว้าได้ด้วยตนเองหลากหลายช่องทาง โดยเฉพาะผ่านสื่อออนไลน์ ดังนั้นครูที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยก็สามารถศึกษาเพิ่มเติมจากเทคโนโลยีเหล่านี้ได้ ส่งผลให้ความแตกต่างด้านประสบการณ์ในการทำงานของบุคลากรของโรงเรียนปากช่องลดน้อยลง อย่างไรก็ตามแต่ละสถานศึกษาจะมีครูผู้สอนและบุคลากรด้านต่างๆ ที่มีคุณวุฒิและประสบการณ์แตกต่างกันไป หากบุคลากรเหล่านี้ร่วมแรงร่วมใจกัน ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนในรูปของเครือข่าย มีการแลกเปลี่ยนความรู้ประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้ ช่วยเหลือกันในการรวบรวมสื่อ ข้อมูลข่าวสารและแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ เพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนก็จะช่วยให้เกิดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ สิ่งเหล่านี้จึงเป็นเสมือนแรงกระตุ้นที่สำคัญให้บุคลากรทางการศึกษามุ่งมั่นที่จะพัฒนาขีดความสามารถของตนเองในด้านการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ จนบางครั้งผู้ที่มีประสบการณ์น้อยก็สามารถมีความรู้ ความสามารถ และทักษะในการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้เทียบเท่าผู้ที่มีประสบการณ์มากได้เช่นกัน (กรมสามัญศึกษา, 2544: 14) โดยผลการวิจัยดังกล่าวนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของศิริญาญ์ เสียบคง (2560) ได้ทำการวิจัยเรื่องการบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ผลการวิจัยพบว่าครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มีระยะเวลาการปฏิบัติงานแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของรวิพร มุณีวรรณ (2554) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนประกอบการจัดการเรียนรู้ของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ผลการวิจัยพบว่าผลการเปรียบเทียบการใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนประกอบการจัดการเรียนรู้ของครู ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ที่มีประสบการณ์ด้านการสอนต่างกัน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

จากการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนปากช่อง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 31 จังหวัดนครราชสีมาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก แต่ขั้นตอนที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ขั้นตอนตรวจสอบ ทบทวน กำกับติดตาม (Check) โดยข้อคำถามที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด 3 ลำดับสุดท้ายได้แก่ 1) มีการเปรียบเทียบผลการ

ดำเนินงานกับเป้าหมาย 2) มีการแต่งตั้งคณะกรรมการในการตรวจสอบ และประเมินผลอย่างต่อเนื่อง 3) มีการเก็บรวบรวมข้อมูลตามสภาพจริง ในการประเมินผลและวางแผน ดังนั้นควรได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนจากผู้บริหาร ดังนี้

1.1 ผู้บริหารและครูควรมีการจัดทำสารสนเทศทางสถิติเกี่ยวกับการเปรียบเทียบผลการดำเนินการด้านการบริหาร จัดการแหล่งเรียนรู้ให้ชัดเจน สรุปผลการดำเนินงานว่าบรรลุตามเป้าหมายมากน้อยเพียงใด มีการประชาสัมพันธ์ หรือชี้แจงข้อมูลให้กับบุคลากรในโรงเรียน และผู้เกี่ยวข้องภายนอกได้รับทราบข้อมูลเพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลในการต่อยอดให้ดีขึ้นต่อไป

1.2 ขั้นตอนการวัดประเมินผลการบริหารแหล่งเรียนรู้ ผู้บริหารควรจัดตั้งคณะกรรมการอีกหนึ่งชุดขึ้นมาทำหน้าที่วัดประเมินผลด้านการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ และในคณะกรรมการควรประกอบด้วยหลายฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้ผลการประเมินตามสภาพจริงมากที่สุด

1.3 ข้อมูลที่ได้จากการประเมินผลการบริหาร จัดการแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนควรเป็นข้อมูลตามสภาพจริงที่ได้จากเครื่องมือวัด ประเมินที่มีคุณภาพ ผู้บริหารและครูที่เป็นคณะกรรมการวัดประเมินจึงต้องพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ประเมินให้มีประสิทธิภาพ และควรพิจารณาจากข้อมูลที่หลากหลายทั้งจากเอกสารการใช้แหล่งเรียนรู้ การปฏิบัติงานของครูที่ควบคุมดูแลแหล่งเรียนรู้ จากนักเรียนผู้ใช้แหล่งเรียนรู้ และจากผลการนิเทศ กำกับ ติดตามการใช้แหล่งเรียนรู้ แล้วจึงนำมาสรุปผลการบริหาร จัดการแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนต่อไป

ข้อมูลทั้งหมดที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้ สามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานให้กับผู้บริหารโรงเรียนปากช่องสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 31 จังหวัดนครราชสีมา รวมทั้งสถานศึกษาที่มีบริบทใกล้เคียงกันสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพของการจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ และเกิดประสิทธิผลต่อตัวของนักเรียนต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาสภาพการบริหารแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนอื่นๆที่อยู่ภายในสังกัดเดียวกัน และนอกสังกัดเพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์ และเปรียบเทียบผลการวิจัย เพื่อให้ได้ผลการวิจัยที่สามารถนำไปอ้างอิงได้อย่างกว้างขวางมากยิ่งขึ้น

2.2 ควรเพิ่มขอบเขตของการศึกษาออกไปครอบคลุมถึงด้าน เพศ ขนาดของสถานศึกษา วุฒิทางการศึกษา เพื่อให้ได้ผลการวิจัยที่ละเอียดและชัดเจนมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ. (2544). แนวทางการบริหารโรงเรียนปฏิรูปการเรียนรู้. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กรมสามัญศึกษา. (2544). การศึกษาสภาพและความต้องการในการจัดกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ของโรงเรียนในสังกัดการศึกษาสงเคราะห์กรมสามัญศึกษา. (ม.ป.ท.).
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2559). แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 ของกระทรวงศึกษาธิการ (ฉบับปรับปรุงตามงบประมาณที่ได้รับจัดสรร) นโยบายสำคัญกระทรวงศึกษาธิการ. (ม.ป.ท.).
- ปริยาภรณ์ ตั้งคุณานันต์. (2558). การจัดการห้องเรียนและแหล่งเรียนรู้. กรุงเทพฯ : มินิ เซอร์วิสซัพพลาย.

- มนีรัตน์ ปานจันทร์. (2553). ผลของนโยบายการใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนที่มีต่อการรับรู้และพฤติกรรมของผู้ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาการเรียนรู้นักเรียน: การวิจัยแบบผสม. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยา การศึกษา คณะครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มินตรา งามทรัพย์. (2554). การบริหารจัดการเพื่อการพัฒนา และใช้แหล่งการเรียนรู้. สืบค้นเมื่อ วันที่ 15 สิงหาคม 2562. เข้าถึงได้จาก <http://www.sahavicha.com/?name=article&file=readarticle&id=1515,2010>.
- รวีพร มณีวรรณ. (2554). การใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนประกอบการจัดการเรียนรู้อบรมครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1. รายงานการวิจัย. นครศรีธรรมราช : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.
- โรงเรียนปากช่อง. (2562). รายงานการติดตามและประเมินผลการควบคุมภายในประจำปีงบประมาณ 2562. 19, 53-54.
- ศิริญา เลียบคง. (2560). การบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ใน อำเภอดงใหญ่ จังหวัดสงขลา. สารนิพนธ์. ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. การบริหารการศึกษา บัณฑิต วิทยาลัย มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา(องค์กรมหาชน). (2556). รายงานผลการประเมินคุณภาพ ภายนอกรอบที่ 3 ปีการศึกษา 2556. 16.
- สุนน อมรวิวัฒน์. (2544). กระบวนการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ในชุมชนและธรรมชาติ. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช.
- สุรเกียรติ งามเลิศ. (2559). บทบาทในการบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา ประถมศึกษาสระแก้วเขต 1.วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- อัคราภูมิ จันทะแสง. (2557). ระบบคลังข้อมูลทางวิชาการ BRU การบริหารแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนของผู้บริหาร ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 32. สืบค้นเมื่อ 1 กันยายน 2560, จาก : <http://dspace.bru.ac.th/xmlui/handle>.
- อานนท์ ศักดิ์วีระชัย. (2560). วิฤตมหาวิทยาลัย Lay off อาจารย์ ขาย ยบุเลิกกิจการ. สืบค้นเมื่อวันที่ 20 ก.ค. 2562, เข้าถึงได้จาก http://thaitribune.org/contents/detail/305?content_id=33232&rand=1535379879.